

Afgiftekantoor
1700 Dilbeek 1

Driemaandelijke
nieuwsbrief van de
werkgroep
STRAATKINDEREN
VAN ALAGOINHAS

4e trimester 2001
5e jaargang nr. 4

V.U. Piet Paul
Zonnekouter 16
1700 DILBEEK

Pastoral do Menor

Nieuwsbrief

België-Belgique
P.B.
1700 Dilbeek 1
2/2788

«LIJN1»
«LIJN2»
«STRAAT»
«STAD»
«LAND»

December 2001

Beste vrienden van Freddy,

In gedachten verplaatsen we ons even naar Alagoinhas. Het is nu midden december en hier in Bahia, in het noordoosten van Brazilië is het hoogzomer. Het schooljaar loopt ten einde en binnenkort is het vakantie.

Sinds een paar maanden is Freddy weer in zijn thuishaven, in zijn "Sitio do pequeno Trabalhador". Het afgelopen schooljaar was niet bepaald een financiële meevaller. Om de inflatie te bestrijden zag de Braziliaanse federale regering zich genoodzaakt verschillende belangrijke uitgaven fors in te krimpen.

De staatssubsidies voor onderwijs en jeugdzorg en dus ook de toelagen voor privé-onderwijs en o.m. de wedde van een flink aantal leerkrachten werd eenvoudigweg geschrapt.

De Braziliaanse economie draait met horten en stoten en ook enkele belangrijke plaatselijke mecenasen moesten noodgedwongen hun steun tijdelijk beperken.

Meer dan ooit is de "Pastoral do Menor" dus op onze hulp uit Europa aangewezen.

Met de opbrengst van de fruit- en groenteteelt van het domein is Freddy er in gelukt een belangrijk deel van de lopende kosten te bestrijden. Langzamerhand worden ook de bakkerij en de confectie- en kunstambachtateliers zelfbedruipend.

Het einde van de tunnel komt dus wel degelijk in zicht, maar straatjeugdopvang en -onderwijs kunnen nooit winstgevend worden. Het positief resultaat is echter van een ander formaat. Ieder jaar zullen een honderdtal jongeren hier de beroepsschool verlaten en met eigen middelen hun brood verdienen en hun toekomst opbouwen.

Laat ons dit doel niet uit het oog verliezen.

De komende feestdagen zijn een welkome gelegenheid om het werk van Freddy en zijn team een extra-geschenkje te geven.

In naam van hun en onze kinderen, hartelijk dank!

De Redactie

Pastoral do Menor de Alagoinhas

BR 101, Km 101 - Caixa Postal 48
48100-000 - Alagoinhas - Bahia
Fone (075) 422-1948
Fax (075) 422-2362
C.G.C. 16.130.585/0001-02
Insc. Estadual 37.186.366-NO

Alagoinhas, 09 december 2001.

Beste Vrienden allemaal,

December! Het wordt dus weerom dringend de tijd om een artikeltje te maken voor het laatste boekje voor dit lopende werkjaar. Zoals jullie allemaal wel al zullen weten ben ik ondertussen weer terug in Alagoinhas aangekomen en dit sinds half september. We hebben hier nog niet veel stil gezeten. Zoals jullie allemaal wel al weten is mijn vorig verlot weerom helemaal opgeslorpt geweest met het zoeken naar de nodige fondsen om ons werk met de kansloze kinderen en jongeren verder te zetten. Wonder boven wonder heb ik voor 90% weeral eens de nodige fondsen bijeengehaald om de volgende vijf jaar opnieuw veilig te stellen. God zij gedankt hiervoor! Om het vooropgestelde bedrag vanuit Europa helemaal te kunnen bereiken en alzo veiligstellen, ontbreekt er ons echter nog een US\$ 25.000; alles samen dus toch nog goed voor ongeveer iets meer dan 1.000.000 BFr. En omdat nu toch de Kerst- en Nieuwjaarsdagen in het verschiet liggen, ben ik er zeker van dat dit ontbrekende deel, met God's genade, door jullie wel bijeen zal gesponsord worden zodat we, dank zij jullie nooit ophoudende hulp en vrijgevigheid, opnieuw met goede hoop en de nodige bereikte fondsen het volgende jaar tegemoet kunnen gaan.

Hier ter plaatse, in Alagoinhas en omstreken, zijn we ook deftig de handen uit de mouwen aan het steken om ter plaatse de andere nodige gelden bijeen te krijgen. We willen immers de zaken zo vlug mogelijk omdraaien. Voorlopig hebben we nog nood aan buitenlandse hulp, goed voor 75%. De overige 25% moet nationaal, binnen Brazilië, gevonden worden. Alles bij mekaar gaat het hier toch om ongeveer 20.000.000 BFr (twintig miljoen Belgische franken). Na vijf jaar hard werken, hier ter plaatse, moet er dus normaal gesproken nog slechts 25% uit het buitenland aangevoerd worden vanaf 2007. Het wordt dus zeker een gigantische onderneming. Maar, ... wij geloven erin, en dat is dan wel het voornaamste. We zullen vijf jaar lang hard ons best moeten doen, veel rust zal er ons niet geschonken worden (-ons- betekent hier vooral de Beheerraad en ikzelf). De rest -en daar ben ik praktisch zeker van- zal het werk zijn van onze Lieve Heer.

Er loopt in de gemeenteraad al een wetsvoorstel dat bij bekrachtiging van de burgemeester de mensen de gelegenheid zal geven om maandelijks een vrije bijdrage te verlenen aan onze "Pastoral do Menor de Alagoinhas" en dit langs de rekening van het waterverbruik. En als men dan beseft dat er in Alagoinhas iets meer dan 30.000 wateraansluitingen bestaan dan kan dit wel eens best een flinke bijdrage worden in het voordeel ter leniging van onze noden. We duimen voor succes! Bij ons laatste bezoek aan de burgemeester is er ook een andere kogel door de kerk gegaan; na 5 jaar afwachten krijgen we vanaf volgend jaar weer een gemeentetussenkomst van ongeveer 100.000 BFr. per maand. Dit alles zijn we natuurlijk ook publiek aan het maken langs de plaatselijke radio's en kranten.

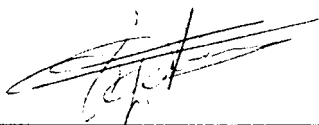
Het is alles bij elkaar wel al een hele bewustmakingsonderneming geworden. De "Pastoral" is dus nog beter bekend en gekend geworden. Daarom zijn er wel enkele dingen

aan het rollen gegaan waar ik nu persoonlijk wel niet zo gelukkig mee ben, maar... voor het welzijn van onze kinderen, tieners en jongeren, moet men soms ook bepaalde dingen laten gebeuren die onszelf niet al te best liggen. Zo ben ik, zeker en vast omwille van onze manier van werken, verleden week door de gemeenteraad tot ereburger van de stad uitgeroepen. Den 13de december zal er om 15u in het staatsparlement in Salvador door de parlamentsleden een speciale hulde gebracht worden aan de "Pastoral do Menor de Alagoinhas" en zijn Stichter, en dit bij gelegenheid van de 53° verjaardag van de dag van de "Verklaring van de Mensenrechten"! Dit hebben we zeker te danken aan onze opstelling en acties ter verdediging van het recht op leven van de tieners uit de stad Alagoinhas waar we de laatste vijf jaar toch heel wat werk van hebben gemaakt. En dit vooral rond het feit dat er in deze zelfde periode ongeveer 75 tieners tussen de 13 en de 17 jaar zijn vermoord geworden of als vermist werden opgegeven. Het kan allemaal maar onze jongens en meisjes ten goede komen. Van één ding ben ik ondertussen wel al overtuigd en zeker geworden, en dat is dat we uit onze stille en verdoken hoek moeten komen en ons wat meer op de voorgrond moeten duwen. Geen ijdelheid... maar wel een noodzakelijkheid... ten goede van de minder bevoorrechte bevolkingsgroepen waaronder zeker de verlaten en verstoten kinderen en tieners, jongens en meisjes.

Een andere grote uitdaging voor het volgende jaar wordt de herstructurering van onze beroepsschool. Ze moet meer op het niveau van ons cliënteel worden gebracht. De aanwezigheid van onze Nederlandse vrijwilligers heeft hierbij zeker en vast een grote steen bijgedragen. In onze volgende brief, de eerste van volgend jaar, zullen we hierop uitvoerig terugkomen.

Ik ga het hier voorlopig weer bij laten. Maar alvorens afscheid van jullie te nemen, hou ik er van harte aan jullie een Deugddoend en Zalig Kerstfeest en een Gelukkig en Blij Nieuwjaar toe te wensen. Het ga jullie allemaal heel goed en voor de wind.

Tot schrijfs weer eens,

Priester Freddy Goven - Alagoinhas.
Bahia - Brazilië.

PASTORAL DO MENOR DE ALAGOINHAS:

Entidade Civil, filantrópica e beneficente ao menor. Estatutos publicados no D.O./BA de 21 e 22/01/89, sob número AG 0673 e de 04/08/94, sob número SED 1926. - Reconhecida de Utilidade Pública Municipal pela Lei nº 822/88 de 02/12/88, Utilidade Pública Estadual em 22/11/95, pela Lei nº 6.925 de 22/11/95 e publicado no D.O./BA de 23/11/95 e de Utilidade Pública Federal pelo decreto presidencial de 30/06/97 (Art.1º - XII) - Registrada no CNAS em data de 14/06/96 pelo processo 23013.802259/90 - 90, no CMDCA de Alagoinhas-BA, sob nº1994/1 e no CMAS de Alagoinhas-BA, sob nº 002/96. Cadastrada no CECA-BA sob nº 07/97 de 12/06/97.

“Het noordoosten is een Afghaans spektakel”:

De regio “Nordeste” bestaat uit de staten Bahia, Sergipe, Pernambuco, Alagoas, Rio Grande do Norte, Ceará, Piauí en Maranhão. Het is de armste regio van het land, met het laagste gemiddelde inkomen per hoofd van de bevolking, de hoogste analfabetisatiegraad, hoogste kindersterftcijfer etc. Het uitgestrekte binnenland van de regio heeft af te rekenen met regelmatig weerkerende en dikwijls hardnekkige droogteperiodes die het gebied herschapen in een semi-woestijn waar het leven hard is en de strijd tot overleving alle energie van de bewoners opsloopt. De “sertão” roept beelden op van dorre landschappen met hooguit wat stekelige begroeiing, uitgemergelde dieren, droge rivieren en hongerige mensen in de schamele huisjes.

We publiceren hier uittreksels van een interview met de socioloog en universiteitsprofessor van de USP (Universidade de São Paulo) Francisco de Oliveira. Dit artikel werd overgenomen uit het progressieve weekblad “Correio da Cidadania”.

Er wordt al heel lang gesproken over het drama van het noordoosten, met de erge structurele problemen en de noodzaak aan een landhervorming, een thema dat nogal vaak in de vergeethoek raakt. Professor Oliveira is heel duidelijk in zijn analyse: heel de problematiek van de regio is grotendeels terug te brengen tot de infame agrarische structuur, kenmerkend voor heel Brazilië, de extreme concentratie van de eigendom. Deze problemen werden nog erger gedurende de laatste regeringen. Het beleid van de huidige centrum-rechtse regering onder president Fernando Enrique Cardoso wordt door de professor omschreven als “totaal ontoereikend” en “absolute verwaarlozing”. Dit blijkt onder andere uit de ontmanteling van de in de jaren 60 opgerichte SUDENE, een agentschap van de overheid dat moest instaan voor de ontwikkeling van de regio.

Hier volgen enkele uittreksels uit het interview met de professor:

Francisco de Oliveira: De crisis van het Nordeste heeft twee belangrijke dimensies die al een hele tijd geleden werden vastgesteld. Eén van de beste synthetische diagnoses is die van de Braziliaanse econoom Celso Furtado, en staat in een tekst die ijverde voor de oprichting van de SUDENE. Uit zijn analyse blijkt duidelijk dat de droogte in het noordoosten een structureel probleem is dat al heel oud is en dat voorkomt uit de geologische formatie van de streek. De droogte is echter ook een rechtstreeks gevolg van de agrarische structuur die gekenmerkt wordt door de enorme concentratie van de eigendom van het land in de handen van enkele grote grootgrondbezitters. De meest vruchtbare gronden zijn in handen van de grootgrondbezitters, de onvruchtbare gronden zijn voor de kleine boeren. Deze structuur bestaat al heel lang. Er is de laatste 50 jaar heel wat verbetering gekomen in de irrigatietechnieken, maar dit bracht geen oplossing voor het geheel van het probleem, integendeel, het probleem verergerde nog. Er ontstonden kleine polen van geïrrigeerde landbouwprojecten, onder andere langs de São Francisco-rivier die het gebied doorsnijdt, die geëxploiteerd werden door rijke landbouwers en firma's waardoor de concentratie van eigendom nog verder toenam. De kleine boeren bleven verstoken van de moderne irrigatietechnieken en bleven zich noodgedwongen toeleggen op de minst rendabele teelten. Tijdens de grote droogteperiodes blijft hen niets anders over dan te vechten voor hun overleving. Door de groei van de bevolking werden deze mensen steeds verder de “sertão” ingedrongen, steeds verder weg van de dunne vruchtbare strook langs de São Francisco-rivier die in beslag werd genomen door de grootse irrigatieprojecten die voornamelijk gericht zijn op de export. De laatste tijd is hierin weinig of geen verandering gekomen.

Langs de andere kant heeft het proces van industrialisatie, dat opgezet werd als alternatief voor de ontwikkeling van de streek en voor de opvang van de mensen die naar de stad vluchtten, niet echt verandering teweeg gebracht. De industrialisering van het noordoosten kwam tot stilstand door het debacle van de industrialisering op nationaal vlak als gevolg van de economische politiek van de laatste regeringen. Door de globalisatie en de oprichting van de Mercosul (economische unie tussen

Brazilië, Argentinië, Uruguay en Paraguay) kwam het noordoosten in een nog kwetsbaardere situatie terecht, zonder kansen om te concurreren tegen de internationale economische pletwals die de eigen industrie verder fnuikte. Door de combinatie van de twee fenomenen (de enorme landconcentratie en de stilvallende industriële ontwikkeling van de regio) verscherpte de problematiek verder.

Het beleid van de huidige regering kan omschreven worden als totaal ontoereikend, er wordt eigenlijk zo goed als niks gedaan aan het probleem. De resultaten van de landhervormingen die de huidige regering uitvoerde zijn bekend. De industriële ontwikkeling ligt zo goed als stil. Op de koop toe ontbond de federale regering het agentschap dat instond voor de ontwikkeling van de regio, de SUDENE. Deze ontmanteling gebeurde onder het voorwendsel dat de corruptie er welig tiert, alsof het alleen daar is dat er corruptie is. Die corruptie trouwens werd vooral veroorzaakt door de bedrijfsleiders en zakenmensen uit het zuidoosten en zuiden van Brazilië, niet die van het noordoosten, want die staan te zwak.

In de hele wereld subsidiëren regeringen de nationale ontwikkeling, steunen de eigen industrie met allerlei faciliteiten. In Brazilië gebeurt dit niet. Het IMF (*Internationaal Muntfonds*) en de Wereldbank zijn tegen de subsidiëring van overheidswege van productieve activiteiten, en de huidige regering volgt deze oriënteringen op de voet. In plaats van de SUDENE werd een Ontwikkelingsagentschap opgericht waarvan tot op de dag van vandaag niet duidelijk was wat de taak ervan is.

Hulp op basis van naastenliefde, die ongeprogrammeerd komt als de nood het hoogst is, haalt niks uit omdat we hier te maken hebben met een chronisch en structureel probleem. In Fortaleza werd door de federale regering het programma heropend van de "schoolbeurs". Vooraf geselecteerde families, die aan bepaalde criteria moeten voldoen, ontvangen de miserabele som van R\$ 15 (*ongeveer 270 Bfr*) per maand die nu met zeven maanden vertraging werd uitbetaald. Het was een Afghaans spektakel dat zich afspeelde op de dag van de heropening van het programma: een hele rij mensen die, wanneer de deuren geopend werden van het gebouw waar ze hun geld moesten afhalen, elkaar verdrongen, vertrappelden, er vielen zelfs gewonden. Eigenlijk is Brazilië best te vergelijken met Afghanistan.

Gedurende de jaren 70 deed de regering een poging om aan de toestand te verhelpen door het oprichten van gesubsidieerde werkgroepen. Maar ook deze maatregel verviel al gauw in paternalisme en politiek cliëntelisme. De problematiek van het noordoosten is eigenlijk nooit serieus genomen door de overheden, en dit niet alleen door de huidige regering van Fernando Enrique Cardoso. Wat we nu zien in de regio is een kwetsbare bevolking die murw geslagen is door de chronische toestand van miserie. Het is dan ook uiterst moeilijk om te proberen deze mensen politiek te organiseren aangezien veel energie moet gestoken worden in de overlevingsstrijd.

Een oplossing voor het Nordeste moet kaderen binnen een nationaal plan. Maatregelen los van de nationale context hebben geen zin, het Nordeste is geen geïsoleerd gebied. Alles hangt af van de nationale economische en sociale politiek. Het is belangrijk dat er een echte agrarische hervorming komt en dat er een proces op gang gebracht wordt van creatie van welvaart in de steden. Deze maatregelen zouden moeten leiden tot een rechtvaardigere verdeling van de welvaart onder de bevolking. De concentratie van inkomsten is barbaars in het Nordeste.

De problematiek van de landconcentratie is al bekend sinds ongeveer een eeuw geleden de grote droogteperiodes begonnen. Het is nodig er bij de overheden op aan te dringen om werk te maken van een degelijke landhervorming. De hele strategie moet gericht zijn op een herverdeling van de eigendom die uiteindelijk zal leiden tot een herverdeling van de welvaart.

Het is ook belangrijk dat het rijke zuidoosten (*het huidige economische hart van Brazilië met steden als São Paulo en Rio de Janeiro*) solidariteit betuigt en niet vergeet dat het Nordeste vroeger de rijkste streek van het land was en de motor was van de nationale ontwikkeling tijdens de koloniale periode. De rijke regio's van het land hebben dus een schuld ten opzichte van hun armere broertje.

Bron: Correio da Cidadania – November 2001

Guy De Nocker
Salvador da Bahia

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Gezien de omstandigheden waarmee het project van Freddy momenteel af te rekenen heeft, is iedere extra inspanning meer dan welkom.

Giften voor het straatkinderenproject van Freddy Goven in Alagoinhas kan je steeds overmaken via een overschrijving of via een permanente opdracht op rekening:

000-0173311-69

van PROMA, Vorstlaan 199 te 1160 Brussel, met volgende vermelding:

PR 63.70.82 Fr. Goven / Braz.

Indien het jaarlijks totaal van je giften minstens 1.000 Fr. bedraagt, ontvang je automatisch een fiscaal attest.

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

De redactie wenst u van harte
een vredevol kerstfeest,
en een voorspoedig nieuwjaar!